

XLV.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Fæstegodsets Overgang til Selveje.

(Afgiven af Folketingets Udvalg den 13. Februar 1918).

Lovforslaget blev første Gang fremsat i Folketinget den 25. Februar 1916. Efter at være blevet behandlet i Udvalg nedsatte dette et Underudvalg i det Øjemed at søge ved Samarbejde med et Underudvalg, nedsat af Udvalget, der behandlede Lovforslaget om „Brug af Huse paa Landet“, at opnaa Enighed om at arbejde disse to Forslag sammen, saaledes at den overvejende Del af Landbrugshusene kunde komme ind under de Bestemmelser, som nærværende Lovforslag tilstræber for Fæstegodsets Vedkommende. Arbejdet med denne Opgaves Løsning krævede betydelige Forundersøgelser baade i Henseende til Muligheden og til de forskellige interesserede Parters Villighed. Man naaede til Udarbejdelse af en foreløbig Betænkning i September 1916, men denne blev ikke behandlet til Ende, og Udvalgets Formand afgav en Beretning den 30. September 1916.

I Overensstemmelse med Udvalgets Ønske blev Lovforslaget paa ny fremsat i Folketinget, hvilket skete den 18. Oktober 1916. Medens Udvalget har haft god og oplysende Vejledning om de respektive Parters Syn paa Lovforslaget, som det er forelagt, idet den af Landbrugsministeriet om denne Sag nedsatte Kommission har

afgivet en Betænkning, saa havde Udvalget ingen egentlige Oplysninger at støtte sig til vedrørende den anden Opgave, som Udvalget ønskede løst samtidig, nemlig Sikkerhed for Bevarelse af den største Del af de endnu tilbageværende Fæstehuse, Lejehuse og Pligthuse som selvstændige Brug.

Den nævnte Kommission blev nedsat af Landbrugsministeriet den 4. Februar 1910, og i den af samme afgivne Betænkning er gjort udførligt Rede for Fæstesagens Historie i Danmark, ligesom de tidligere Love vedrørende Fæstegodsets Overgang til Selveje siden 1849 er optagne i Betænkningen. De endnu tilbageværende Fæsteres Repræsentanter saavel som Godejernes har som Medlemmer af Kommissionen klarlagt deres respektive Ønsker under en eventuel tvungen Afløsning af den sidste Brøkdæl af Fæstegodset. Derimod har Udvalget ad andre Veje maattet skaffe sig Oplysning om, hvorledes de to Parter — Husmændene og Godsejerne — vilde stille sig til en tvungen Afløsning ogsaa af Husene, der ikke er Fæstepligt underlagte. Landbrugsministeriet, Godsejerforeningens Bestyrelse samt flere Repræsentanter for Husmandsorganisatio-